

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายการคุ้มครองพยานผู้ให้ข้อมูลการทุจริต ต่อทางราชการ
คำสำคัญ	ปัญหากฎหมายการคุ้มครองพยาน/ ผู้ให้ข้อมูลการทุจริต
นักศึกษา	เอกพันธ์ อมรัชกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.วัชระ เนติวาณิชย์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาปัญหากฎหมายการคุ้มครองพยานผู้ให้ข้อมูลการทุจริตต่อทางราชการ โดยจากการศึกษามาตรการในการคุ้มครองพยานผู้ให้ข้อมูลการทุจริตของประเทศไทยพบว่าไม่มีมาตรการในคุ้มครองพยานผู้ให้ข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น จากการศึกษาหลักกฎหมายในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปเป็นปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองพยานผู้ให้ข้อมูลการทุจริตต่อทางราชการ ดังนี้

ปัญหาการขอใช้มาตรการคุ้มครองพยาน โดยการคุ้มครองพยานในมาตรการคุ้มครองพิเศษ เจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการใช้ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยเนิ่นนานอาจทำให้พยานไม่ได้รับความปลอดภัย แต่ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 กำหนดให้ต้องยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย เพื่อขอใช้มาตรการพิเศษ อันมีขั้นตอนในการพิจารณาส่งเรื่องเป็นลำดับจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการคุ้มครองพยาน รวมทั้งยังมีปัญหามาตรการปกปิดข้อมูลส่วนตัวของพยานผู้ให้ข้อมูลตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ยังไม่คุ้มครองถึงพยานผู้ให้ข้อมูลการทุจริตที่เป็นผู้เริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากพยานในคดีอาญาที่จะได้รับความคุ้มครองหมายถึงพยานที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้วเท่านั้น อีกทั้งยังมีปัญหามาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของพยานผู้ให้ข้อมูล โดยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 กำหนดเพียงให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็นให้แก่พยานเท่านั้น ซึ่งต่างกับการให้ความคุ้มกันพยานตลอด 24 ชั่วโมง ขณะที่พยานไปให้การหรือไปเบิกความต่อศาล ในโปรแกรมการให้ความคุ้มครองพยานตามกฎหมายคุ้มครองพยานของประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม ให้มีการแจ้งข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ยังไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายในการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่พยานผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งยังไม่มีการตอบแทนคุณงามความดีของพยานผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งควรจะมีการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน และให้การช่วยเหลือจนกว่าพยานจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยให้พิจารณาแต่ละกรณี เช่นเดียวกับการให้ค่าใช้จ่ายให้ค่าครองชีพเบื้องต้น ตามโปรแกรมการคุ้มครองพยานในคดีอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายทั้งของไทยและของต่างประเทศ ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ในส่วนการยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อขอใช้มาตรการพิเศษ โดยแก้ไขให้อำนาจ ในการพิจารณาขอให้มีการคุ้มครองพิเศษ แก่พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา รวมทั้งศาล โดยพิจารณาจากความจำเป็นของพยานผู้ให้ข้อมูล อีกทั้งเสนอให้ กำหนดความหมายของพยานให้มีความหมายครอบคลุมถึงพยานผู้ให้มูลการทุจริตต่อทางราชการ รวมทั้งนำวิธีการคุ้มครองพยานตาม “โปรแกรมการให้ความคุ้มครองพยาน” ตามกฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญาของประเทศไทยมาปรับใช้ และควรยกเลิกข้อกำหนดให้ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน โดยให้มีอัตราการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้อัตรายู่ที่ 200 - 3,000 บาท และให้เป็นดุลพินิจของศาล ในการพิจารณาตามความจำเป็น ของพยานแต่ละกรณีไป และระยะเวลา ที่ให้ความช่วยเหลือนั้น โดยรวมแล้วพยานจะได้รับไม่เกินสองปี โดยภาครัฐควรต้องมีมาตรการ ในการส่งเสริมให้มีการแจ้งข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูล คือการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่พยานผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งการตอบแทนคุณงามความดีของพยานผู้ให้ข้อมูลมาวางหลักไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

TITLE	LEGAL ISSUES ON PROTECTION OF WITNESSES PROVIDING CORRUPTION INFORMATION TO THE STATE
KEY WORDS	WITNESS PROTECTION LAW/ CORRUPTION INFORMANTS
STUDENT	EKAPHAN AMARUCHAKUL
THEMATIC ADVISOR	DR.WATCHARA NETIVANICH
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS (PUBLIC LAW)
FACULTY	FACULTY OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2013

ABSTRACT

This study investigates legal issues surrounding the protection of corruption informants who provide information to official authorities. It finds that under the current Thai legal frameworks, there are no clear measures to protect witnesses in corruption cases. After examining and comparing laws of Thailand and other countries, the result can be concluded as follows.

There are some drawbacks on the request for a special measure. While an important feature of Thai witness protection law includes special measure protection of informants in an exigent situation, Article 9 of the Witness Protection in Criminal Cases Act of 2003 (B.E. 2546) stipulates lengthy process of petitioning the Minister of Justice or an authorized person for the use of special measures. Such process requires a long line of hierarchical officials to deliberate such requests. In addition, there is a problem on concealment of personal information of witnesses. Also, under the witness protection law, initial corruption informants are not protected because the law only protects witnesses who can attest in the justice system. Furthermore, the current witness protection law of Thailand affords limited protection to witnesses only for a necessary period. In contrast, the United States witness protection system provides a 24-hour service for those who give testimony or testify in the court. The law fails to provide sufficient compensation and rewards to witnesses who give corruption data as same as the witness protection program in the United States.

This study concludes that Article 9 of the Witness Protection in Criminal Cases Act of 2003 (B.E. 2546) should be amended to empower inquiry officials, prosecutors and judges to authorize special measures. The definition of the term “Witness” under the Thai witness protection law should be broadened to include initial informants of corruption cases. Also, Thailand should assimilate witness protection program of the United States to its system and improve compensation rates to 200 - 3,000 Baht. Moreover, the law should allow discretion of the court in designating periods of witness protection which should not exceed two years. Lastly, there should be a legislation that encourage corruption informants by offering them sufficient compensation and rewards.